

Innanförskap

Reflektion

Rättighetsperspektiv

Inlevelse

Mod

Handlingskraft

Dialog

Aktion FN för mänskliga rättigheter

Lärarmaterial

INNEHÅLL

AKTION FN för mänskliga rättigheter.....	1
LEKTIONSTIPS: Våra mänskliga rättigheter	2
ÖVNING: Identitet i kvadrat.....	3
ÖVNING: Turkkiosken	4
FÖRDJUPNING Mänskliga rättigheter och Globala målen – hur hänger de ihop?	5
MATERIAL	6
KOPPLING TILL Lgy 11.....	7

AKTION FN

Aktion FN ger kompetens och engagemang i globala frågor. Inför fyra utvalda internationella FN-dagar skickas Aktion FN-paket till lärare och elever varje år. Lärarna får bland annat färdiga lektioner samt en rad tips på övningar och material. Eleverna får redskap för att genomföra en aktion på skolan som uppmärksammar en global fråga. Aktion FN erbjuder på så vis alla FN-skolor att under en och samma vecka, agera gemensamt för en bättre värld. Välkommen att vara med!

Aktion FN läsåret 2017/18

För Globala målen (FN-dagen)	vecka 43	skickas ut vecka 39
För mänskliga rättigheter (MR-dagen)	vecka 49	skickas ut vecka 45
För jämställdhet (Kvinnodagen)	vecka 10	skickas ut vecka 7
För fred – (Dagen mot minor)	vecka 14	skickas ut vecka 11

Aktion FN för mänskliga rättigheter

Den 10 december firas den internationella dagen för mänskliga rättigheter. Vilka är de mänskliga rättigheterna och var kommer de ifrån? I lärardelen presenteras olika metoder och fakta som är tänkta att inspirera er undervisning. Du hittar bland annat en helt ny inspirationsskrift med berättelser från lärare och elever på FN-skolor, ett häfte med övningar till klassrummet, ett färdigt lektionsupplägg och filmtips.

I samma paket finns även ett materialpaket till skolans elever, särskilt de i FN-elevföreningen, att iscensätta Aktion FN för mänskliga rättigheter på skolan, som vi hoppas ska inspirera många elever att engagera sig att stå upp för de mänskliga rättigheterna.

Frågor? Kontakta skolhandläggarna via: <http://fn.se/om-oss/kontakta-oss/personal/>

AKTION FN – för mänskliga rättigheter

LEKTIONSTIPS: Våra mänskliga rättigheter

Syfte

Ökad kunskap om vilka de mänskliga rättigheterna är och varifrån de kommer, samt deras koppling till de globala målen. Övningar tar bland annat upp identitet och strukturell rasism. Koppling till läroplanen: se sista sidan i detta häfte.

Metod, tid och innehåll

Värderingsövning om identitet, föreläsning om mänskliga rättigheter och två kortfilmer med diskussionsövning. Se även gruppövning där eleverna får samtala om hur skolan ska motverka intolerans och en fördjupningsövning med en hemsida där eleverna undersöker sambandet mellan globala målen och mänskliga rättigheter.

Idéer till lektioner om mänskliga rättigheter

Material finns på portalen för FN-skolor www.fn.se/portalen, lösenord: egypten

Vad och varför	Innehåll	Ca tid + material
Identitet i kvadrat Värderingsövning	En interaktiv övning som går ut på att eleverna får se hur mycket gemensamt man har med andra, att det bara är du själv som kan definiera vem du är och att ens identitet är mångfacetterad.	30 min Övning Identitet i kvadrat, från Konsten att inkludera. Sid 3. Tips: Kortilm 3 min All that we share
Vad är mänskliga rättigheter? Föreläsning	Om mänskliga rättigheternas historia, vilka mekanismer FN har för att främja mänskliga rättigheter. Talmanus bifogas på portalen. Använd hela eller delar av materialet.	20-40 min <u>Powerpoint</u> om mänskliga rättigheter i FN och Sverige, med talmanus.
Hur motverka intolerans i skolan? Övning: Läs kort text och samtala i grupp utifrån två frågor.	Dela ut kopia på gymnasieeleverna Bahaa Alis och/eller Amanda Lindells text om hur de upplever att skolan arbetar mot rasism. Eleverna samtalar om: 1. Känner de igen sig? 2. Vad tycker de att skolan bör göra för att bättre förebygga intolerans?	30 min Kopiera elevtexter på sid 6-9 ur Skriften: Konsten att inkludera, berättelser från lärare och elever.
Turkkiosken Film och diskussionsövning	Visning av filmen Turkkiosken (7 min) och efterföljande diskussion av frågor kopplade till filmen i mindre grupper. Övningen avslutas med diskussion i helklass.	30 min Kortfilm 7 min Turkkiosken Diskussionsfrågor till filmen, sid 4. (utskriftvänligt format hittas på portalen).
Mänskliga rättigheter och globala målen Fördjupning i grupp	Att få syn på och reflektera över hur de globala målen hänger ihop med de mänskliga rättigheterna.	40-60 min Se instruktioner sid 5. http://sdg.humanrights.dk/

AKTION FN – för mänskliga rättigheter

ÖVNING: Identitet i kvadrat

30 minuters värderingsövning inklusive diskussion och kort film på 3 min.

Övning från FN-förbundets: Konsten att inkludera, Övningar till klassrummet

Syfte

Att reflektera över sina olika identiteter och upptäcka att man delar samhörighet med olika människor.

Material

Ett stort klassrum där eleverna har möjlighet att förflytta sig.

Påståenden, se nedan.

Filmen [All that we share](#).

Gör så här

1. Markera fyra tydliga platser, t e x hörn eller fiktiva ”rutor”, i rummet.
2. Be eleverna ställa sig på respektive anvisad plats, baserat på när de är födda på året; vinter, vår, sommar och höst.
3. Läs listan med möjliga identiteter nedan och be de som känner igen sig bilda en ny grupp på en ny anvisad plats i rummet om de känner att påståendet stämmer överens med dem.

Jag är...

- Vinterälskare
- Gillar att måla
- Född i en större stad
- Sportig
- Djurintesserad
- Feminist
- Gillar matematik
- Kan tala flera språk
- Musikalisk
- Vegetarian
- Gamer (spelar dataspel)
- Nyförälskad
- Följer just nu en särskild tv-serie

4. Diskutera

Vad handlade övningen om?
Vad handlade övningen om?
Finns det en gräns för hur
Finns det en gräns för hur
många identiteter en människa
kan ha?

Vad/vem bestämmer en
människas identitet?

Upptäckte du något nytt hos
någon?

Vilka fler frågor skulle ni velat

Avsluta med att se filmen [All that we share](#) (3 min) av danska TV2, en film som visats 3,3 miljoner gånger.

AKTION FN – för mänskliga rättigheter

ÖVNING: Turkioskien

30 minuters diskussionsövning inklusive film på 7 min.

Vi rekommenderar denna film till alla FN-skolor som vill arbeta med att diskutera och motarbeta strukturell rasism. Filmen sprids via oss med tillstånd från filmens manusförfattare och regissör Bahar Pars.

Material

Filmen Turkioskien finns att hämta via direktlänk på Portalen för lärare och elever på FN-skolor <https://fn.se/engagera-dig/fniskolan/resurssida/>

eller direkt på SVT Play:

<https://www.svtplay.se/video/13851656/turkkiosken/turkkiosken-avsnitt-1>

Diskussionsfrågor till filmen Turkioskien, finns här nedanför. Frågorna finns även i utskriftvänligt format på Portalen för F-skolor.

Syfte

Att reflektera över och diskutera de normer som vi tar för givet i Sverige.

Gör så här

Titta på filmen Turkioskien (7 min). Diskutera sedan frågorna nedan. Avsluta övningen med diskussion i helklass.

1. Vad händer i filmen? Var det något särskilt ni reagerade på?
2. Har ni upplevt eller sett något liknande? Vad gjorde ni?
3. Vilka normer, d.v.s. osynliga regler som påverkar vårt beteende, belyser filmen?
4. Vad har filmen med mänskliga rättigheter att göra?

Idé till fördjupning

Gör egna enkla kortfilmer mha mobiltelefoner, som belyser mänskliga rättigheter i vardagen.

AKTION FN – för mänskliga rättigheter

FÖRDJUPNING:

Mänskliga rättigheter och globala målen – hur hänger de ihop?

40 – 60 minuters gruppövning inkl presentation i helklass

Syfte

Att få syn på och reflektera över hur de globala målen hänger ihop med de mänskliga rättigheterna.

Material (endast på engelska)

The Danish Institute for Human Rights: The Human Rights Guide to the SDG

<http://sdg.humanrights.dk/>

Presentation på engelska av guiden från webbsidan:

This Guide illustrates the human rights anchorage of the 17 Sustainable Development Goals (SDGs) by making concrete links between the 169 targets and the relevant range of:

- *International and regional human rights instruments*
- *International labour standards*
- *Key environmental instruments - some of which have human rights dimensions*

Gör så här

1. Dela upp klassen i grupper så att varje person/grupp får ett globalt mål vardera.
2. Låt eleverna undersöka vilka mänskliga rättigheter som kan kopplas till respektive mål.
3. Be eleverna förbereda en kort presentation som sedan presenteras i helklass.
4. Reflektera tillsammans vilka rättigheter som kan sägas ingå i de globala målen. Vilka rättigheter kan sägas vara väl representerade? Finns det rättigheter som inte tas upp?

AKTION FN – för mänskliga rättigheter

AKTION för mänskliga rättigheter – lärmaterial

Lärmaterial som skickats i detta Aktion FN-paket till kontaktpersoner på FN-skolor.

- AKTION FN för mänskliga rättigheter – lärmaterial (detta häfte)
- Skrift: Konsten att inkludera, berättelser från lärare och elever
- Häfte: Konsten att inkludera, Övningar till klassrummet
- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Lärmaterial på Portalen för FN-skolor, AKTION FN för mänskliga rättigheter

www.fn.se/portalen lösenord: egypten

- AKTION FN för mänskliga rättigheter – lärmaterial (detta häfte)
- Länk till skrift: Konsten att inkludera, berättelser från lärare och elever
- Länk till häfte: Konsten att inkludera, Övningar till klassrummet
- Powerpoint om mänskliga rättigheter, med talmanus.
- Länk till film: All that we share, TV2 Danmark
- Länk till film: Turkkiosken, manus och regi Bahar Pars
- Diskussionsfrågor till Turkkiosken
- FÖRDJUPNING: Mänskliga rättigheter och de globala målen – hur hör det ihop?
- Regeringens faktablad om vart en ska vända sig när en blivit kränkt.

Övriga digitala källor för fördjupning och fortbildning.

- The Human Rights Guide to the SDG <http://sdg.humanrights.dk/>
- CERD-konventionen. (svenska och engelska)
- Regeringens rapport till CERD. (engelska)
- FN-förbundets parallellrapport (engelska)
- CERD-kommitténs rapport. (svenska och engelska)
- Regeringens svar på CERD-kommitténs kommentarer. (svenska)
- Svenska FN-förbundets hemsida om granskning av mänskliga rättigheter i Sverige.
- FN:s hemsida, vilka länder som anslutit sig till olika konventioner. OHCHR Status of ratification interactive dashboard <http://indicators.ohchr.org/>
- Regeringens hemsida om mänskliga rättigheter.
- Världshorisont om etnisk diskriminering
- FN FAKTA, om etnisk diskriminering i Sverige.
- FN FAKTA, om FN:s mekanismer för mänskliga rättigheter.

AKTION FN för mänskliga rättigheter, koppling till Lgy11

Skolans värdegrund och uppgifter - Grundläggande värden

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som utbildningen ska gestalta och förmedla.

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Internationella relationer – centralt innehåll

- Internationell rätt. Möjligheter och svårigheter med att säkerställa såväl staters som individers rättigheter och säkerhet. Grundläggande internationella konventioner om mänskliga fri- och rättigheter och olika aktörers möjlighet till tillämpning.
- Olika aktörer, deras mål och medel samt hur dessa samspelar inom utrikes- och säkerhetspolitik. Den moderna nationalstatens utmaningar som en internationell aktör.
- Världskrigens och efterkrigstidens betydelse för etableringen av internationella institutioner. Olika former av organiserat samarbete mellan länder och sambandet mellan detta samarbete och den politiska och ekonomiska utvecklingen.
- Orsaker till och följder av samarbeten och konflikter.

Samhällskunskap - centralt innehåll

- Demokrati och politiska system på lokal och nationell nivå samt inom EU. Internationella och nordiska samarbeten. Medborgarnas möjligheter att påverka politiska beslut på de olika nivåerna.
- De mänskliga rättigheterna; vilka de är, hur de förhåller sig till stat och individ och hur man kan utkräva sina individuella och kollektiva mänskliga rättigheter.
- Globalisering och dess betydelse utifrån ett demokratiskt, ekonomiskt och politiskt perspektiv samt för individer, grupper och nationer. Analys av utmaningar som individen, nationen och jorden står inför i en globaliserad värld.

Historia - centralt innehåll

- Industrialisering och demokratisering under 1800- och 1900-talen samt viktiga globala förändringsprocesser och händelser, till exempel migration, fredssträvanden, resursfördelning och ökat välbefinnande, internationellt samarbete, mänskliga rättigheter, jämställdhet, kolonialism, diktaturer, folkmord och konflikter och ökat resursutnyttjande. Långsiktiga historiska perspektiv på förändrade maktförhållanden och olika historiska förklaringar till dem.